

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Pismo Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Cieszynie do T. Regera w sprawie poparcia rekursu o zniesienie utrakwizacji w szkołach ludowych w Karwinie - Cieszyn, 13.07.1914 r.

Liczba stron oryginału

3

Liczba plików skanów

4

Liczba plików publikacji

4

Sygnatura/numer zespołu

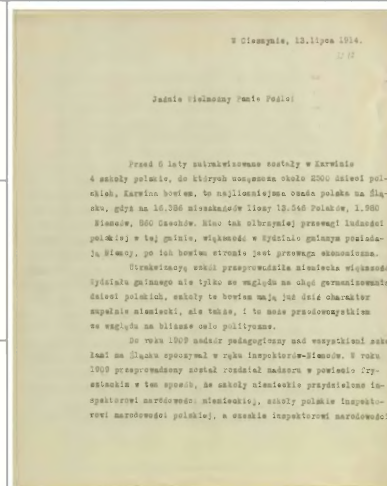
TR 032.017

Data wydania oryginału

1914

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

W Cieszynie, 13. lipca 1914.

32 17

Jaśnie Wielmożny Panie Pośle!

Przed 6 laty zutrakwizowane zostały w Karwinie 4 szkoły polskie, do których uczęszcza około 2500 dzieci polskich, Karwina bowiem, to najliczniejsza osada polska na Śląsku, gdyż na 16.386 mieszkańców liczy 13.546 Polaków, 1.980 Niemców, 860 Czechów. Mimo tak olbrzymiej przewagi ludności polskiej w tej gminie, większość w Wydziale gminnym posiadają Niemcy, po ich bowiem stronie jest przewaga ekonomiczna.

Utrakwizację szkół przeprowadziła niemiecka większość Wydziału gminnego nie tylko ze względu na chęć germanizowania dzieci polskich, szkoły te bowiem mają już dziś charakter zupełnie niemiecki, ale także, i to może przedewszystkiem ze względu na bliższe cele polityczne.

Do roku 1909 nadzór pedagogiczny nad wszystkimi szkołami na Śląsku spoczywał w ręku inspektorów-Niemców. W roku 1909 przeprowadzony został rozdział nadzoru w powiecie frysztańskim w ten sposób, że szkoły niemieckie przydzielono inspektorowi narodowości niemieckiej, szkoły polskie inspektorowi narodowości polskiej, a czeskie inspektorowi narodowości

czeskiej. Decyzję, któremu inspektorowi mają być przydzielone szkoły utrakwistyczne pozostawiono odnośnym Wydziałom gminnym. To było bezpośrednim powodem zutrakwizowania szkół polskich w Karwinie, obawiano się bowiem, że gdy szkoły te przejdą pod nadzór inspektora Polaka, zostaną wkrótce obsadzone przez nauczycieli, przyznających się bez zastrzeżeń do narodowości polskiej, którzy zadecydują o wyniku wyborów w II.kole. Dodać zaś trzeba, że od wyniku wyborów w kole II. zależą rzędy w tej gminie, mającej dla stosunków w całym zagłębiu węglowem ogromne znaczenie, gdyż w III.kole mają Polacy stanowczą przewagę.

W 1910 roku wniesione zostało przez przeszło 800 rodziców, posyłających dzieci do zutrakwizowanych szkół, podanie do Rady Szkolnej krajowej o przywrócenie w tych szkołach języka wykładowego polskiego. Podanie to zostało teraz dopiero załatwione, i to pod silnym naciskiem ze strony posłów polskich, a załatwione jest odmownie. Przeciwno temu orzeczeniu wniesiony został rekurs do Ministerstwa Oświaty, nie ulega atoli wątpliwości, że Niemcy użyją wszelkich środków, jakie mają do dyspozycji, by orzeczenie Rady Szkolnej krajowej utrzymać w mocy. Przyznajemy zaś otwarcie, że szczególnie obawiamy się możliwej interwencji ze strony Marszałka kraju J.E.hr.Larischea, do którego Karwina należy.

Z przytoczonych powodów ośmielamy się prosić naj-

uprzejmieJ Jaśnie Wielmożnego Pana Posła o łaskawe otocze-
nie sprawy szkolnictwa w Karwinie Swą opieką i o łaskawe
poparcie wniesionego rekursu całym Swym wpływem.

Z wyrazem głębokiej czci i szacunku

Stojzy Milata,
sekretarz.

Augustas Kępczy,
przew.

Polskie Towarzystwo Pedagogiczne
w Cieszynie.